

Министерство на земеделието и храните

**Оперативен анализ
за основни земеделски култури**

(Бюлетин № 25/2023)

София, 28 юни 2023 г.

Съдържание

1.	Проведени основни мероприятия в растениевъдството	3
1.1	Реколта от есенници	3
1.2	Засети площи с пролетници	3
1.3	Площи и производство на зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди.....	4
1.4	Площи и производство от трайни насаждения	5
1.5	Площи и производство от етерично-маслени култури	6
2.	Външна търговия с основни земеделски култури.....	6
2.1	Зърнени и маслодайни култури.....	6
2.2	Плодове и зеленчуци	7
3.	Цени	7
3.1	Зърнени и маслодайни култури.....	7
3.2	Плодове и зеленчуци	8

Забележки: Материалът включва оперативни данни, които нямат статистически характер, а служат само като ориентир за текущото състояние на пазара, в т. ч.: оперативна информация относно проведените основни селскостопански мероприятия по данни от областните дирекции „Земеделие“, общински служби по земеделие и текуща информация относно товарите с основни зърнени и маслодайни култури, преминали границите на страната чрез основните пристанища.

1. Проведени основни мероприятия в растениевъдството

1.1 Реколтата от есенници

През настоящата година се наблюдава известно забавяне на жътвената кампания, продиктувано от климатичните условия в страната. Според оперативните данни, към 22 юни 2023 г. е стартирала жътвата само на ечемик и пшеница, като по-съществени количества са събрани при ечемика – 14,3 хил. тона.

Към момента площите за реколтиране с пшеница и зимен ечемик са близки до миналогодишните. При останалите основни есенни култури е налице намаление на площите за реколтиране спрямо година по-рано, достигащо до 28,6% при маслодайната рапица.

Реколтата от есенници към 22.06.2023 г.

	Площи за реколтиране (ха)		Реколтирани площи (ха)		Продукция (тона)		Среден добив (кг/дка)		Изменение на годишна база, %			
	23.06.2022	22.06.2023	23.06.2022	22.06.2023	23.06.2022	22.06.2023	23.06.2022	22.06.2023	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
пшеница	1 208 669	1 194 355	29 330	33	132 498	142	452	430	-1,2%	-99,9%	-99,9%	-4,9%
ечемик	123 933	120 198	21 167	2 823	110 148	14 322	520	507	-3,0%	-86,7%	-87,0%	-2,5%
масл. рапица	131 321	93 779	715	-	1 234	-	173	-	-28,6%	-	-	-
ръж	9 161	7 479	-	-	-	-	-	-	-18,4%	-	-	-
тритикале	14 863	13 285	32	-	151	-	472	-	-10,6%	-	-	-

Източник: Оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ОСЗ, обработени от МЗХ.

Забележка: Площите за реколтиране за зърно се изчисляват като от засетите площи се извадят пропадналите площи и площите, прибрани като цяло растение за фураж

1.2 Засети площи с пролетници

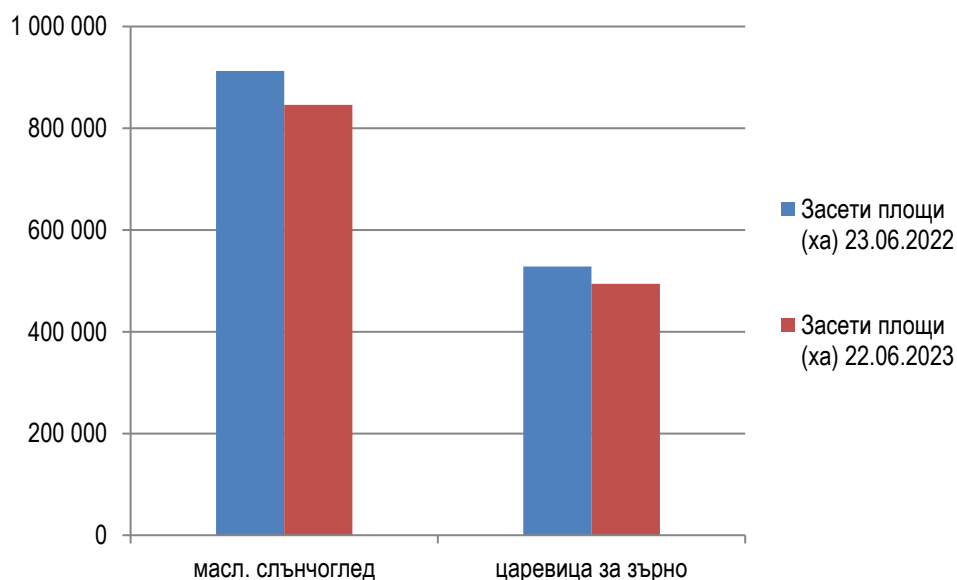
На този етап сеитбата на маслодаен слънчоглед и царевица за зърно се движи с по-бавни темпове спрямо аналогичния период на предходната година. Засетите площи със слънчоглед са със 7,3% по-малко на годишна база, а тези с царевица – с 6,5%.

Засети площи с пролетници към 22.06.2023 г., ха

	23.06.2022	22.06.2023	Изменение на годишна база, %
маслодаен слънчоглед	912 575	845 664	-7,3%
царевица за зърно	528 141	494 006	-6,5%

Източник: Оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ОСЗ, обработени от МЗХ.

**Засети площи с маслодаен слънчоглед и царевица за зърно към 22.06.2023 г.,
сравнено със същия период на 2022 г.**

Към 22 юни 2023 г. са добити 68 тона тютюн тип „Ориенталски“ – с 55,8% под нивото отпреди една година, поради намаление както на реколтираните площи, така и на средния добив. Реколтирането на площите с тютюн от типовете „Вирджиния“ и „Бърлей“ не е започнало.

Площи и производство на тютюн към 22.06.2023 г.

	Разсадени площи (ха)		Реколтирани площи (ха)		Продукция (тона)		Среден добив (кг/дка)		Изменение на годишна база, %			
	23.06.2022	22.06.2023	23.06.2022	22.06.2023	23.06.2022	22.06.2023	23.06.2022	22.06.2023	Разсадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
Тютюн-Ориенталски	1 868	2 259	430	227,0	154	68,0	36	30	20,9%	-47,2%	-55,8%	-16,7%
Тютюн-Вирджиния	583	306	-	-	-	-	-	-	-47,5%	-	-	-
Тютюн-Бърлей	186	140	-	-	-	-	-	-	-24,7%	-	-	-

Източник: Оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ОСЗ, обработени от МЗХ.

1.3 Площи и производство на зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди

Според последните оперативни данни, засадените открити площи с дини и ягоди нарастват, респективно с 0,9% и 2% спрямо година по-рано, а тези с пъпеши, краставици, пипер, картофи и зеле са с между 7,9% (пъпеши) и 55,7% (зеле) по-малко.

В начална фаза е събирането на реколтата от краставици на открито, като са добити 14 тона, при 42 тона година по-рано.

Към момента производството на ягоди, зеле и картофи на открито е съответно със 7,9%, 41% и 43,1% под нивото на отчетеното по същото време на миналата година. Това се дължи основно на забавения темп на реколтиране на площите през настоящата година, като при ягодите и зелето е съчетано и с по-ниски средни добиви.

Засега в страната са произведени 7,6 хил. тона оранжерийни домати и 10,9 хил. тона оранжерийни краставици – съответно с 12,5% и с 30,2% по-малко на годишна база.

Площи и производство от зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди към 22.06.2023 г.

	Засадени площи (ха)		Реколтирани площи (ха)		Продукция (тона)		Среден добив (кг/дка)		Изменение на годишна база, %			
	23.06.2022	22.06.2023	23.06.2022	22.06.2023	23.06.2022	22.06.2023	23.06.2022	22.06.2023	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
Картофи	8 820	6 604	413	231	6 636	3 776	1 607	1 635	-25,1%	-44,1%	-43,1%	1,7%
Зеле	750	332	102	71	2 271	1 341	2 226	1 889	-55,7%	-30,4%	-41,0%	-15,1%
Дини	3 249	3 279	-	-	-	-	-	-	0,9%	-	-	-
Пъпеши	2 009	1 851	0,2	-	0,6	-	300	-	-7,9%	-	-	-
Пипер на открито	2 116	1 941	-	-	-	-	-	-	-8,3%	-	-	-
Домати на открито	1 964	1 546	-	-	-	-	-	-	-21,3%	-	-	-
Краставици на открито*	302	277	11	1	42	14	382	1 400	-8,3%	-90,9%	-66,7%	266,5%
Ягоди на открито	860	877	806	784	5 255	4 842	652	618	2,0%	-2,7%	-7,9%	-5,2%
Домати в оранжерии	390	389	200	187	8 657	7 577	4 329	4 052	-0,3%	-6,5%	-12,5%	-6,4%
Краставици в оранжерии	310	258	246	184	15 596	10 892	6 340	5 920	-16,8%	-25,2%	-30,2%	-6,6%

Източник: Оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ОСЗ, обработени от МЗХ.

* вкл. и корнишони

1.4 Площи и производство от трайни насаждения

На този етап добитото количество череши, вишни, малини, праскови и кайсии е между 46,3% и 96,7% под отчетеното по същото време на 2022 г. Това е свързано с по-късния старт на беритбената кампания тази година и отчетения засега по-нисък среден добив от декар.

В резултат на влошени климатични условия, като слани, обилни валежи и паднала градушка, в някои области на страната са отчетени и пропаднали площи с череши и праскови.

Площи и производство от трайни насаждения към 22.06.2023 г.

	Площи за реколтиране (ха)		Реколтирани площи (ха)		Продукция (тона)		Среден добив (кг/дка)		Изменение на годишна база, %			
	23.06.2022	22.06.2023	23.06.2022	22.06.2023	23.06.2022	22.06.2023	23.06.2022	22.06.2023	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
праскови	2 991	2 814	6	1	25	4	417	400	-5,9%	-83,3%	-84,0%	-4,1%
кайсии	3 017	2 795	301	15	1 938	64	644	427	-7,4%	-95,0%	-96,7%	-33,7%
череши	10 186	10 438	6 999	4 187	33 714	18 113	482	433	2,5%	-40,2%	-46,3%	-10,2%
вишни	1 300	1 252	216	132	709	275	328	208	-3,7%	-38,9%	-61,2%	-36,6%
малини	1 861	1 831	122	29	204	62	167	214	-1,6%	-76,2%	-69,6%	28,1%

Източник: Оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ОСЗ, обработени от МЗХ.

1.5 Площи и производство от етерично-маслени култури

Към 22 юни 2023 г. продукцията от маслодайна роза бележи ръст от близо 10% на годишна база, до 12,5 хил. тона, вследствие на увеличение както на реколтираните площи (с 1,5%), така и на средния добив (с 8%).

Площи и производство от етерично-маслени култури към 22.06.2023 г.

	Площи за реколтиране (ха)		Реколтирани площи (ха)		Продукция (тона)		Среден добив (кг/дка)		Изменение на годишна база, %			
	23.06.2022	22.06.2023	23.06.2022	22.06.2023	23.06.2022	22.06.2023	23.06.2022	22.06.2023	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
маслодайна роза	5 098	4 647	4 343	4 406	11 385	12 482	262	283	-8,8%	1,5%	9,6%	8,0%

Източник: Оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ОСЗ, обработени от МЗХ.

2. Външна търговия с основни земеделски култури

2.1 Зърнени и маслодайни култури

Износ на основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година юли - юни (пшеница, ечемик и рапица)

През изминалата седмица през „Пристанище Варна“ ЕАД¹ не са преминавали товари с пшеница, ечемик и рапица за експорт. Общо за периода от началото на настоящия пазарен сезон до 25 юни 2023 г., износът на пшеница и ечемик през порта изостава съответно с 24,4% и 24,6% спрямо година по-рано.

Износ на пшеница, ечемик и рапица от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

	04.07.2021 – 25.06.2022	04.07.2022 – 25.06.2023	Изменение на годишна база
пшеница	1 358 504	1 026 398	-24,4%
ечемик	91 579	69 065	-24,6%
рапица	0	11 014	-

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

На този етап няма данни за износ на пшеница, ечемик и рапица от реколта `2022 през „Пристанище Бургас“ ЕАД, опериращо на терминал Бургас – Изток 1.

Износ на основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година септември – август (царевица и слънчоглед)

При отчетени 41,8 хил. тона за последната седмица, намалението на общия експорт на царевица през „Пристанище Варна“ ЕАД от началото на настоящия пазарен сезон до момента се

¹ През последните две пазарни години „Пристанище Варна“ ЕАД формира средно 22% от общия експорт на пшеница и ечемик от страната, 33% от този на царевица и 4% от този на слънчоглед.

свива до 24,3% на годишна база. За поредна седмица през пристанището не са преминавали товари със слънчоглед за износ.

Износ на царевица и слънчоглед от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

	05.09.2021 – 25.06.2022	05.09.2022 – 25.06.2023	Изменение на годишна база
царевица	685 864	519 259	-24,3%
слънчоглед	0	14 494	-

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

Засега не е регистриран износ на царевица и слънчоглед – реколта `2022 от „Пристанище Бургас“ ЕАД.

Внос

От началото на съответните пазарни години (м. юли 2022 г. за есенните и м. септември 2022 г. за пролетните култури) до 25 юни 2023 г. не е регистриран внос на зърнени и маслодайни култури през двете наблюдавани пристанища във Варна и Бургас.

Информацията за търговията с основните зърнени и маслодайни култури по данни на Националния статистически институт, включена в Бюлетин № 24/2023, ще бъде актуализирана след публикуване на официални данни за внос и износ за април 2023 г.

2.2 Плодове и зеленчуци

Актуализация на информацията за внос и износ на плодове и зеленчуци, публикувана в Бюлетин № 24/2023, ще бъде направена след предоставяне на данни от Националния статистически институт.

3. Цени

3.1 Зърнени и маслодайни култури

Средно за страната, към 21 юни 2023 г. хлебната и фуражната пшеница се търгуват респективно с 0,5% и 0,3% по-евтино на седмична база. Същевременно, изкупната цена на царевицата отбелязва леко повишение от 1,2%, а на слънчогледа – с 1,6%.

Средни изкупни цени на основни зърнени и маслодайни култури към 21.06.2023 г., лв./тон без ДДС

	22.06.2022	14.06.2023	21.06.2023	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
Хлебна пшеница	715	417	415	-42,0	-0,5
Фуражна пшеница	702	393	392	-44,2	-0,3
Ечемик	*	*	*	-	-
Царевица	632	417	422	-33,2	1,2

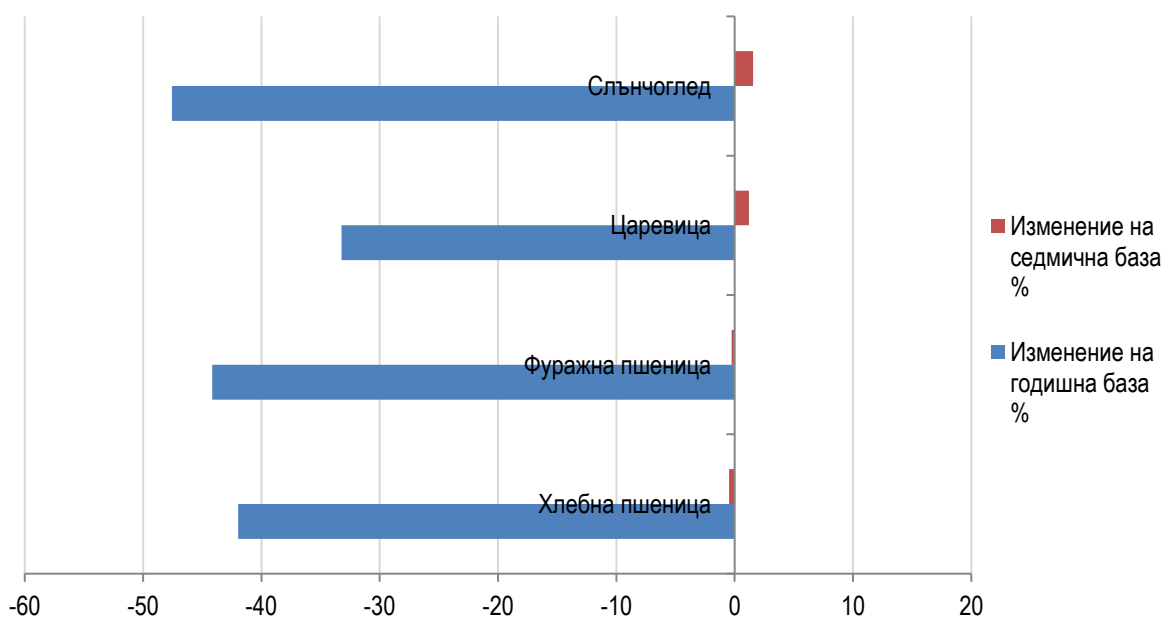
	22.06.2022	14.06.2023	21.06.2023	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
Слънчоглед	1 360	702	713	-47,6	1,6
Рапица	*	*	*	-	-

Източник: САПИ ЕООД (средноседмични цени); изчисления на МЗХ.

* няма данни

Сравнявайки със същия период на миналия сезон, при цените на основните зърнени и маслодайни култури е налице съществен спад - в границите от 33,2% (царевица) до 47,6% (слънчоглед).

Изменение на изкупните цени на основни зърнени и маслодайни култури към 21.06.2023 г.

3.2 Плодове и зеленчуци

В рамките на последната седмица средните цени на едро на картофи, домати и краставици (български оранжерийни и внос) и череши на тържищата в страната се понижават с между 1,4% и 9,2%, най-значително на оранжерийните краставици. Седмично поскъпване се отчита само при вносните ябълки (с 3,8%) и зелето (с 6%).

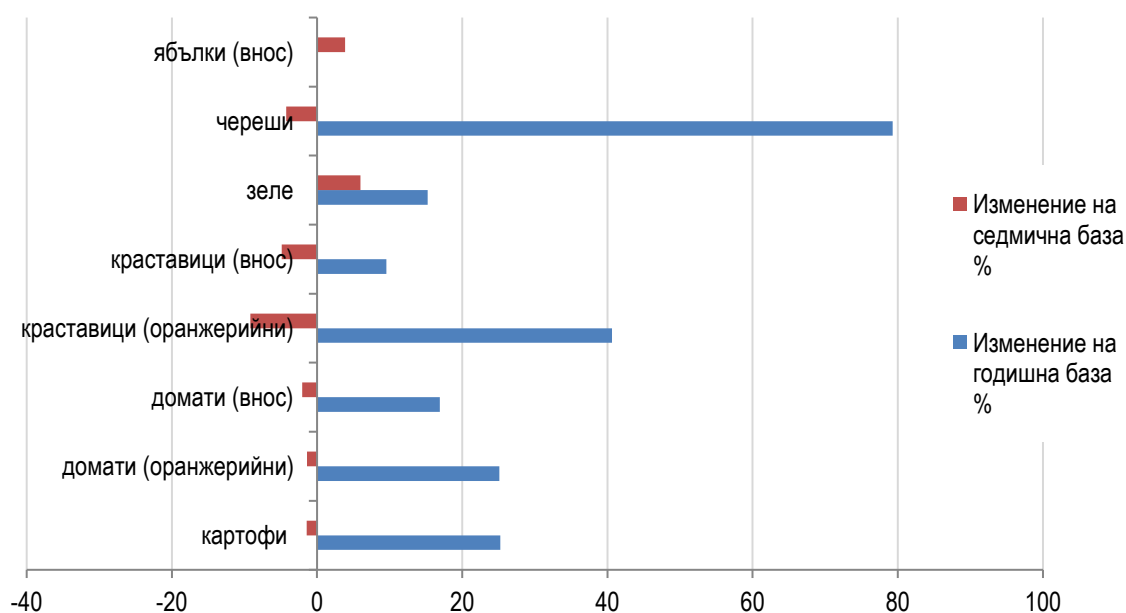
Средни цени на едро на основни плодове и зеленчуци към 23.06.2023 г., лв./кг

	24.06.2022	16.06.2023	23.06.2023	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
картофи	1,11	1,41	1,39	25,2	-1,4
домати (оранжерийни)	2,31	2,93	2,89	25,1	-1,4
домати (открити площи)	-	-	-	-	-
домати (внос)	2,07	2,47	2,42	16,9	-2,0

	24.06.2022	16.06.2023	23.06.2023	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
краставици (оранжерийни)	1,55	2,40	2,18	40,6	-9,2
краставици (внос)	1,78	2,05	1,95	9,6	-4,9
пипер (зелен)	-	-	-	-	-
пипер (червен, внос)	-	-	-	-	-
зеле	0,92	1,00	1,06	15,2	6,0
дини	-	-	-	-	-
пъпеши	-	-	-	-	-
праскови	-	-	-	-	-
череша	2,51	4,70	4,50	79,3	-4,3
ябълки (внос)	-	1,82	1,89	-	3,8
сливи	-	-	-	-	-
круши	-	-	-	-	-
десертно грозде	-	-	-	-	-

Източник: ДКСБТ; изчисления на МЗХ.

Изменение на цените на едро на основни плодове и зеленчуци към 23.06.2023 г.

Към 23 юни 2023 г. средните цени на едро на основните плодове и зеленчуци, налични на тържищата по това време, са над нивата отпреди една година, като поскъпването варира от 9,6% при вносните краставици до 79,3% при черешите.